

ЕВОЛЮЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО АНАЛІЗУ НАЦІОНАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Прокопенко О.В.,

Сумський державний університет, м. Суми

Вища школа економіко-гуманітарна, м. Бельско-Бяла, Польща

Омельяненко В.А.

Сумський державний університет, м. Суми

Концепція національних інноваційних систем (НІС) одержала широке поширення в більшості країн-членів ЄС, США, Японії, проте дотепер немає єдиного визначення поняття НІС та не розроблена єдина їх методологія формування. До того ж, перед НІС різних країн можуть ставитися різні цілі. Так, наприклад, у Франції метою НІС є створення додаткових робочих місць, а в Німеччині – у розвитку прогресивних технологій. У кожному конкретному випадку стратегія розвитку НІС визначається державною макроекономічною політикою, нормативно-правовим забезпеченням, формами прямого та непрямого державного регулювання, станом науково-технологічного і промислового потенціалів, внутрішніх товарних ринків, ринків праці, і також історичними та культурними традиціями тощо.

Новим етапом розвитку концепції НІС стало використання еволюційного підходу до аналізу явищ і процесів, що відбуваються в економіці. В контексті цього було сформульовано поняття інноваційної екосистеми, що враховує висновки різних експертів про необхідність побудови оригінальних інноваційних екосистем і відходу від загальноприйнятої тенденції, що полягає в прагненні відтворити раніше реалізовані в інших країнах успішні ініціативи.

Формування навколо сучасного виробництва інноваційної інфраструктури як екосистеми створює умови для виникнення науково-інженерних компаній. В таких малих науково-дослідних колективах переважно і народжуються найбільш перспективні рішення. Однак потім оригінальна ідея повинна бути втілена в дослідному зразку, а згодом і у дрібносерійній партії.

Високотехнологічний бізнес не може існувати поза екосистеми, що формують довкола нього всі ті, хто приймає участь в інноваційному процесі. Сьогодні все частіше можна почути висловлення про те, що інфраструктура інновацій в Україні фактично сформована, оскільки наявні дослідники та вчені, інноваційні менеджери, інвестори, технопарки та інкубатори.

Критерієм ефективності в інноваційній сфері виступає не факт наявності, а рівень якісної ефективності, кооперації та системності. Крім того, для стабільної роботи екосистеми обов'язковою є не лише наявність всіх елементів, але і відповідний їх розвиток. "Вузькі" місця різко знижують ефективність екосистеми. Важливою також є взаємодія між її учасниками – налагоджений трансфер інтелектуальної власності, компетенцій, капіталів, кадрів, кращих практик ділового обороту тощо. Цей аспект потребує розробки об'єктивних критеріїв «проривного» продукту, оскільки при відсутності таких критеріїв досить ймовірно буде непродуктивне використання ресурсів (у першу чергу держбюджету) у тому випадку, якщо плани розвитку не виправдаються.